

Výprachtické noviny

Číslo 3 květen / červen 2022

www.obec-vyprachtice.cz

Výprachtice, Koburk, Valteřice

ZPRÁVY Z OBCE

Vážení přátelé, sousedé, občané, lidé místní i přespolní, zdravíme Vás v období nastupujícího léta. Na konci května se trochu ochladilo a zapršelo, což bylo po období bez deště potřebné. Nakonec chladné a deštivé počasí prospívá nejen pšicninám, ale i dalším rostlinám.

Pokud se týká červnových pranostik, zde můžeme pozorovat, že jich na tento měsíc připadá v porovnání s ostatními měsíci od začátku roku méně. Počasí v červnu určitým způsobem ovlivňuje počasí v červenci, a dokonce i v srpnu. Nejznámější červnové pranostiky jsou bezpo-

chyby ty, které se vztahují k Medardovi a souvisejí s nástupem evropského letního monzunu. Řada rčení se rovněž týká svátku Jana Křtitele vzhledem k jeho blízkosti k letnímu slunovratu. Známost medardovskou pranostikou, kterou asi každý z Vás zná, je určitě tato: „Medardova kápe čtyřicet dní kape“. Zde je třeba podotknout, že zřejmě málo je známo o osobnosti svatého Medarda. Svatý Medard se narodil někdy kolem roku 459, jiné prameny hovoří o období kolem roku 473. Jisté je to, že na svět přišel do francouzské šlechtické rodiny. Byl velmi srdečný a dobrotivý a v dospělosti se dal na kněžskou dráhu. Pro svou otevřenou a zároveň bohabojnou povahu byl oblíbený nejenom mezi obyčejnými lidmi, ale vážili si ho i francouzští králové. Později se stal biskupem a tento úřad zastával až do své smrti.

Určitě někteří z Vás mají povědomost o tom, že pro medardovské deště jsou rozhodující tlakové a teplotní podmínky nad Atlantickým oceánem a evropským subkontinentem. Čtyřicetka v pranostice o Medardově kápi obrazně naznačuje, že se deštivé počasí může někdy protáhnout v případě velkých teplotních kontrastů mezi oceánem a evropským vnitrozemím až do července. V opačném případě pak bývá evropský letní „takzvaný monzun“ méně výrazný a kratší.

Ale vraťme se zpátky ke svatému Medardovi. Ten 8. června, v době, kdy byl v úřadu, v Salency zavedl takzvané letní růžové slavnosti. V rámci těchto slavností byla komisí vybrána dívka, která byla nejpracovitější, nejhodnější k rodičům a nejlaskavější ke svým bližním. Dotyčná pak byla za své chování v uplynulém období odměněna darem z výtěžku půdy, který náležel k Medardově úřadu. Lidé se k tomuto svátku obraceli nejenom kvůli počasí, ale také při horečce, bolestech zubů a choromyslnosti. Škoda, že takového člověka s pravomocemi nemáme

v současném vedení státu. Třeba bychom se na něho mohli obrátit stran růstu cen pohonných hmot, elektřiny, potravin a všeho dalšího, i když není vůbec jisté, zda za dané situace je snížení některých cen možné. Nevíme, zda a jak tyto věci může naše vláda nějak výrazně ovlivnit. Nakonec většina komodit je bohužel odvislá od cen na burze. Doufejme, že zvýšení cen

mnoha věcí, které se nás bezprostředně týkají, relativně dobře přežijeme. Určitě si všichni přejeme, aby již konečně skončila válka, která má zásadní vliv na řadu věcí kolem nás, a netýká se to jen vysokých cen. Potěšující je, že i v Rusku sílí hlasy proti válce, kterým zatím bohužel není dopřáno významného slyšení. Nyní se ale věnujme červnovým a červencovým pranostikám:

Možná trochu méně známou pranostikou je ta, která se vztahuje k 1. červnu, ke svátku svatého Fortunáta: „O svatém Fortunátu kapka deště má cenu dukátu“. Tato pranostika odráží situaci z prvního delšího období teplého a pěkného, avšak suchého počasí pozdního jara, po němž deště mají pro budoucí úrodu cenu zlata. Ze zkušeností víme, že v této době teploty vzduchu rychle stoupají a mívají už i letní charakter, noci jsou ovšem ještě poměrně chladné. 6. června, na svátek svatého Norberta, se tradovalo: „O svatém Norbertu chladna jdou k čmerty“.

7. června na Boží tělo se dle pranostiky říkávalo: „Jaký čas o Božím těle, takový bude 40 dní napořád“ a také: „Jasno-li o Božím těle, dobrý rok čekejte směle!“ a do třetice: „Na Boží tělo den jasný - celý rok šťastný“. Zde se patří upozornit, že svátek Božího těla je svátkem pohyblivým, který v návaznosti na datum Velikonoc může připadnout třeba již na poslední třetinu května nebo, ve druhém krajním případě, až do doby letního slunovratu. 7. červen je tedy pouze teoretickým „průměrným“ datem.

8. června je již výše vzpomínaný svátek svatého Medarda. Mimo již známé pranostiky o Medardově kápi se k tomuto svátku váže i celá řada dalších, z nichž jmenujme např.: „Jaký den Medard zasvětil, také budou senoseči“, „Jasný den na Medarda tiší rolníkovu naříkání“, „Prší-li na svatého Medarda, budou žně deštivé“ a rovněž: „Když Medard se rozvodní, pršívá šest týdnů“. Dalším svátkem, který nás zaujal, je svátek svatého Víta, ten připadá na 15. června. K němu se vztahují tato rčení: „Svatý Vít mění čas“, „Svatý Vít přináší s sebou deště“, „Prší-li na svatého Víta, bývá špatná sklizeň žita“ a také: „Na svatého Víta ve dne v noci svítá“. O svátku svatého Jana Křtitele (14. června) se jednak dle pranostiky otevírá k létu brána a na druhé straně běží od tohoto dne slunce již k zimě, případně: „Svatý Jan otevírá zimě zase dveře“. Další pranostiky se vztahovaly opět k předpovědi počasí. Tak např.: „Prší-li na Jana Křtitele, pršívá tři dny celé“, „Jak o Janu Křtiteli, tak bude o Michaeli“. Dalším svátkem, u kterého se zastavíme, je svátek Petra a Pavla, který se slaví 29. června. K němu se vztahují pranostiky: „O Petru-li prší, třicet dní dešť se vyprší“, „Pokud na Petra a Pavla den jasný a čistý, rok úrodný bude jistý“, případně: „Je-li od Petra až po Vavřince parno, bývá v zimě dlouho studeno“.

Červenec je, jak všichni víte, nejteplejším měsícem roku. Z hlediska pranostik je překvapivé, že tento prázdninový měsíc má nejméně měsíčních rčení z celého roku. Možná to souvisí s tím, že měli rolníci a vůbec všichni lidé plné ruce práce s polními pracemi a dalšími činnostmi a neměli čas se proto zamýšlet nad formulací povětrnostních předpovědí. Co myslíte, máme to stále stejně, nebo se to nějak výrazně změnilo?

Z červencových pranostik Vám předkládáme tyto: „Slunce peče - dešť poteče“, „Na mokrý červenec následuje bouře a krupobití“, „V červenci do košile rozdělej se a v prosinci po uši oděj se!“, „Jaký červenec, takový leden“, „Když červenec pěkně hřeje, o Vánocích zima se zaskvěje“. Stran jednotlivých svátků pak můžeme zaznamenat následující červencové pranostiky. Na svátek Navštívení Panny Marie (2. července) najdeme třeba tato lidová rčení: „Navštívení Panny Marie čisté, přináší ovoce jisté“, „Prší-li na Navštívení Panny Marie, tak dešťů máme bez konce“, „Prší-li na den Panny Marie navštívení, po čtyřicet dní bez deště není“. 4. července, na svátek sv. Prokopa, nás pranostika varuje takto: „Prší-li na Medarda a Prokopa, shnije mandel i kopa“.

13. července, na svátek svaté Markéty, se tradovalo: „Svatá Markyta hodila srp do žita“. K tomuto datu se dále váže: „Zapláče-li Markyta, bude dešťů dosyta“ a rovněž:

„Na Markétu-li prší, ořechy ze stromu srší“. Na svátek svatého Kamila, který připadá na 18. července, se říkávalo: „O svatém Kamilu slunce má největší sílu“. K 15. červenci, na svátek Rozeslání apoštolů, jsme vyhledali tuto pranostiku: „Věje-li na den Rozeslání apoštolů jižní vítr, bude velká drahota a tam, odkud věje, velká láce“. Pevně věříme, že tato pranostika nezůstane jedinou, současně situaci trochu možná odpovídající, která se nám dochovala od našich předků, jichž si nesmírně vážíme. Na svátek svatého Eliáše (20. července) nacházíme tyto pranostiky: „Do svatého Eliáše i pod křovím schne, po něm ani na křoví“ a také: „Na svatého Eliáše dopoledne léto, odpoledne podzim“. Na svátek svaté Marie Magdalény, který dle kalendáře najdeme 22. července, pak můžeme dohledat tyto pranostiky: „Na svatou Magdalénu pohoda - pro všechny výhoda“, případně: „Na Máří Magdalénu očekávej jistý déšť“. Ke svátku svatého Jakuba se vztahuje řada pranostik, ze kterých vybíráme: „Jakub bez deště - tuhá zima“, „Je-li teplý svatý Jakub, studené jsou Vánoce“, „O svatém Jakubě přicházejí silné bouře“ a nakonec: „Kolík mračen na svatého Jakuba, tolik v zimě sněhu“. Další červencová pranostika se vztahuje ke svátku svaté Anny (25. července): „Svatá Anna - chladna z rána“. Tou poslední, kterou Vám nabízíme k zamyšlení, je ta, která se má vazbu na svátek svatého Ignáce, jenž připadá na poslední den v červenci, a to: „Na svatého Ignáca - léto se obraca“.

Nyní nám dovolu, abychom se zabývali tím, co se událo v naší obci a okolí v dubnu a květnu 2022:

8. dubna se uskutečnilo promítání filmové pohádky Tajemství staré Bambitky 2. O uvedenou akci byl mezi malými i většími diváky z řad rodičů velký zájem a více než 80 účastníků na akci je určitě velký úspěch. Poděkování patří pořadatelům i divákům.

12. dubna proběhlo školení v oblasti Integrovaného regionálního operačního programu v Ústí nad Orlicí, kde byly přítomným představeny možné dotační programy v novém programovacím období až do roku 2027, které jsou součástí programů financovaných z prostředků Evropské unie.

14. dubna ve čtvrtek Obec Výprachtice, zastoupena starostou naší obce, předala nové zásahové vozidlo, konkrétně dopravní automobil Ford Transitz s pohonem na všechna kola (přesné označení vozidla -Ford Transitz 4x4 DA L1Z) Sboru dobrovolných hasičů Koburk s určením pro Jednotku požární ochrany stupně V. Výprachtice - Koburk. Jedná se o druhé nové vozidlo pro hasiče v naší obci. Poděkování patří všem, kteří tento projekt svým hlasem podpořili. Vozidlo bylo financováno z Fondu zábrany škod takto: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky poskytlo částku 450 000,- Kč, Pardubický kraj ze svého rozpočtu vyčlenil částku 300 000,- Kč a 854 000,- Kč pak dofinancovala Obec Výprachtice z obecního rozpočtu. Velké poděkování patří určitě GŘ HZS ČR a Pardubickému kraji. Vozidlo našim hasičům dodala firma KOBIT-THZ. Poděkování patří jak firmě, která včas a v pořádku dodala vozidlo, tak také koburským hasičům, zejména pak členům výjezdové jed-

notky za součinnost při stavbě a vybavení tohoto vozidla. Poděkování patří všem, kteří se podíleli na realizaci tohoto projektu. Ať nám všem vozidlo slouží a vždy se vrátí z výjezdu v pořádku zpátky do hasičárny. Hasičům ku cti, obci ku prospěchu a bližnímu ku pomoci.

16. dubna se konala Velikonoční zábava na sále Penzionu U Jana, kterou uspořádali hospodští Navrátilovi společně s kapelou Progres. Akci navštívilo okolo 100 účastníků. Poděkování patří hospodským Navrátilovým, kapele PROGRES a všem, kteří tuto akci podpořili a zúčastnili se.

21. dubna se v naší obecní zasedací místnosti uskutečnilo školení v rámci Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko. Školení se zaměřilo na spisovou službu s určením pro starostky a starosty a úředníky obcí svazku. Proběhlo seznámení s novinkami, s připravovanou legislativou a proběhlo praktické cvičení pro spisovou službu.

27. dubna se naši prvňáčci dostavili spolu s rodiči k zápisu do Základní školy Jindřicha Pravečka ve Výprachticích. Máme radost, že v novém školním roce přivítáme v naší škole 15 prvňáčků.

30. dubna se po dvouleté pauze uskutečnilo na hřišti Pálení čarodějnic. Akci pořádá obec společně s hasiči z Výprachtic. Akci navštívilo na 150 lidí, prohlédli si novou cisternu TATRA 815-7 Force, děti obdržely párek

zdarma. Samozřejmě, že byla rovněž upálena jedna čarodějnice. Zábavu rozproudil také moderátor a DJ pan Knápek. Děkujeme hasičům SDH Výprachtice a všem dalším za účast a také za přípravu této vydařené akce.

6. května se konalo slavnostní otevření centrálního příjmu Nemocnice v Ústí nad Orlicí. Budova centrálního příjmu je dokončená, vybavená a začíná postupně stěhování jednotlivých oddělení. V přízemí je recepce a ambulance, v I. patře ARO a v II. JIP. Budovu za 485 mil. Kč postavil Pardubický kraj, dotace z evropských fondů činila 140 mil. Kč. Budova centrálního příjmu určitě zlepší kvalitu příjmu pacientů v rámci lékařské péče v našem okrese.

6. května jsme uctili památku obětí, které padly v naší obci v I. a II. světové válce. Po dvou letech opět s průvodem a dechovkou hrající do pochodu. Děkujeme dechové hudbě Výprachtice, členům SDH Výprachtice a SDH Koburk a také všem spoluobčanům za účast na této pietní akci.

8. května se konala již tradiční pouť v Koburku za hasičárnu, a to u příležitosti svátku svatého Floriána, kterou uspořádalo SDH Koburk. Mši celebroidal pan farář Ireneusz Szocinsky. Přes sto návštěvníků si pochutnalo na koláčích a dobrém obědě, který byl připraven děvčaty ze Sboru dobrovolných hasičů v Koburku. Mše byla sloužena za Martinu Foglovou. Po mši Svaté byl předán výtěžek ze sbírky, kterou uspořádalo SDH Koburk na podporu rodiny Foglových.

9. – 11. května uspořádalo Sdružení rodičů, přátel a dětí naší školy další kolo sběru papíru v základní škole. Nasbíráno bylo téměř 6 tun papíru. Finanční prostředky za papír jsou určeny pro žáky naší školy. Velké poděkování patří všem organizátorům celé akce.

14. května se uskutečnilo v naší obřadní místnosti vítání občánků. Společně jsme přivítali pět chlapečků a jednu holčičku. Děkujeme mateřské a základní škole za pěkný program, který přítomným při této příležitosti představili. Ať Vám rodičům Vaše děti dělají jen a jen samou radost.

20. května se naši mladí školáci zúčastnili vědeckotechnické soutěže Microtela, která probíhala v L'artu v Lanškrouně. Naši žáci soutěžili v kategorii: micropočítač I, stavebnice Fischertechnik, ozoboty a projekty. První místo ve stavebnici Fischertechnik vyhráli sourozenci Adam a David Krystejnovi. Zlatou „placku“ si odvezli Robin Grosskopf a Vojtěch Krátký za ozoboty (jde o malé robůtky, kterým programovali cestu). Třetí místo si odvezla děvčata Tina Beranová a Natálie Jandějsková za micropočítač I (Robůtek recykláček). Všem našim žákům děkujeme za vzornou reprezentaci školy a vítězům gratulujeme. Paní učitelka Žaneta Fiebigerová navíc obdržela cenu za

nejlepšího pedagoga. Paní učitelka Fiebigerová se hodně věnovala dětem v souvislosti s přípravou projektů, a proto jí patří poděkování. Naše škola měla připraveno díky našim učitelům nejvíce projektů. Děkuje všem, kteří neváhají věnovat svůj volný čas ve prospěch dětí.

20. května připravila jednotka dobrovolných hasičů z Výprachtic v rámci výcviku ukázkou a představení nové Tatro 815 dětem, které navštěvují hasičský kroužek v Koburku.

21. května se konal svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu. Občany naší obce bylo dovezeno na čistírnu odpadních vod do kontejnerů 7 tun velkoobjemového odpadu. Jedná se o velké navýšení, které nás určitě bude něco stát, což se projeví zřejmě v cenách za odpad.

Zaměstnanci naší obce v měsíci dubnu a květnu 2022 prováděli tyto práce: zajišťovali těžbu kůrovcového dřeva a vývrátů v obecních lesích, zemetali a čistili komunikace a veřejná prostranství, sváželi odpad a odváželi ho na skládku. Prováděli výměnu vodoměrů, pravidelně kontrolovali vodojemy, rovněž kontrolovali a prováděli revize hydrantů a hasičských přístrojů. Dále opravovali obecní techniku a majetek obce, zajišťovali také přípravu dřeva na vatru určenou k akci Pálení čarodějnic. Konali rovněž přípravné práce k plánované opravě komunikací, uklízeli v místech určených ke sběru tříděného odpadu, kde je situace čím dál horší. Na uvedené místa se odkládá téměř vše, co do tříděného odpadu v žádném případě nepatří. Tento nešvar nám výrazně zvyšuje náklady na komunální odpad, který ve výsledku zaplatíme všichni.

Na závěr nám dovolu, abychom Vám popřáli krásné léto a dětem odpočinek o prázdninách. Přejeme Vám, aby se Vám vydařila dovolená a aby Vás bavilo a těšilo veškeré Vaše počínání. Všichni si přejeme, aby skončila válka, abychom se mohli vrátit k životu, který máme rádi. Přejeme Vám všem zejména pevné zdraví.

To Vám přeje zastupitelé obce Výprachtice.

Myslivecký spolek Výprachtice
pořádá na Myslivecké chalupě

ZVĚŘINOVÉ HODY

Dne: 25.6.2022 od 16.00 hodin

Na dobré jídlo, pití a příjemné posezení Vás srdečně zvou pořadatelé

V nabídce bude výběr ze čtyř jídel

31. ročník
MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL
LETOHRAD 2022
4. – 12. června 2022

MUSIC IN DIVERSITY in cooperation with partners

LEO express

Lenka Filipová

Sobota 4. června 2022 - Letohrad, Tvrz Orlice

19:30 hod. Předání cen Města Letohrad, předání ceny Grand prix.

20:00 hod. Slavnostní zahajovací galakonzert:
Lenka Filipová – všechny mé podoby
hosté a smyčcové těleso Brno Strings

Neděle 5. června 2022 - Kostel Mitrovice

15:00 hod. Vzpomínka na učitele, varhaníka a fagotistu Václava Hubálka, rodáka z Mistrovic

Tutti Fagotti Radovan Skalický, Michaela Steigerová, Šimon Fröhlich, Kryštof Brož – fagoty, Štěpánka Skalická - cembalo

Středa 8. června 2022 - Kostel Výprachtice

20:00 hod. „Svaté lásky labyrinth“
- Adam Václav Michna a ti druzí...
Jaroslav Tůma – cembalo, varhany

Čtvrtek 9. června 2022 - Ev.kostel Horní Čermná

20:00 hod. Varhanní fascinace
Johannes Skudlik – varhany (SRN)

Pátek 10. června 2022 - Kostel Jablonné nad Orlicí

20:00 hod. Modlitba basklarinetu a varhan
Colour bass duo (ČR)
Matthias Böhlert - varhany (SRN)

Sobota 11. června 2022 - Klášter Králíky

15:00 hod. Josef Lia – zpěv/baryton (Malta)
František Vaníček – varhany (ČR)

Kostel Lukavice

21:00 hod. Koncert při svíčkách
Famila Cantorum - pěvecký sbor (ČR)
Matthias Dreißig – varhany (SRN)

Neděle 12. června 2022 - Kostel PM Letohrad-Orlice

9:30 hod. Varhanní recitál/mše
Björn O. Wiede (SRN)

14:30 hod. Položení květin u hrobu F. L. Věka/F. V. Heka u pomníčku vedle kostela sv. Václava

Kostel sv. Václava v Letohradě

15:00 hod. Závěrečný galakonzert - Barocco gala
Josef Špaček – housle
Veronika Kaiserová – soprán
Michal Chmelař – trubka

Barocco sempre giovane – komorní soubor

Na programu: P. J. Vejvanovský, H. Purcel, G. Ph. Telemann, G. F. Händel, A. Vivaldi

ZPRÁVY Z MATEŘINKY

Zápis do MŠ

4. května jsme do naší školky zapsali 5 dětí. V tento den se ti nejmenší mohli s rodiči porozhlédnout po školce a hrát si v novém prostředí. Paní učitelky pro ně připravily dárečky a omalovánky, které si děti s úsměvem odnášely domů. Od září se budeme těšit.

Divadlo Lanškroun

Začátkem dubna jsme opět navštívili Kulturní centrum v Lanškrouně. Liduščino divadlo nás provedlo Velikonočním královstvím. Pohádka byla pestrá, se spoustou převleků a písniček. Odehrál se v ní celý velikonoční rituál. Hlavní hrdina Matěj se vydal pro proutky na pomlázku a díky kouzelné vrbě se dostal do Velikonočního království, kde se připravovaly příběhové koledy. Prožil řadu báječných překvapení a dozvěděl se vše o velikonočních zvycích.

Plavání

Letošní rok jsme opět zahájili kurz plaveckého výcviku. Jednotlivé lekce vedou zkušení instruktoři s potřebnou kvalifikací. Je důležité, aby si děti plavání užily, bavilo je to a měly z pohybu ve vodě radost. Každá z osmi lekcí

začíná rituální říkankou. Počáteční osvěžení a pohybová hra jsou motivací k nácviu různých technik potřebných k plavání. Učí se tak nadechnout a fouknout pod vodou, položit se na hladinu a udržet rovnováhu, kopat nohama, skákat do vody a sjíždět po skluzavce. I při těchto činnostech se děti vzájemně podporují, povzbuzují se a pomáhají si. Rády pozorujeme, jak se zdokonalují.

Na návštěvě v 1. třídě

21. dubna jsme přijali pozvání do 1. třídy základní školy. Čtení, psaní, počítání, to vše se děti za 8 měsíců naučily a šlo jim to výborně. Paní učitelka si také vyzkoušela předškoláčky a nechala je najít počáteční hlásku vlastního jména. Vyzkoušeli si práci s interaktivní tabulí, kde hledali stejný počet puntíků na kostce. Nakonec jsme předali prvňáčkům vyrobené dárečky. Touto cestou bychom chtěli poděkovat paní učitelce Štraufové za vlídné přijetí.

Slet čarodějnic

Pálení čarodějnic je starý lidový zvyk a souvisí se symbolickým zaháněním (spálením) všeho zlého, negativního, temného a nečistého. Lidé dříve věřili tomu, že poslední dubnovou noc mají čarodějnice neobyčejnou sílu, a báli se, že jim čarodějnice poškodí jarní úrodu a omá-

mí dobytek. Lidé před čarodějnicemi bránili svá obydlí - např. před ně zapichovali pruty, vidle, či cokoliv ostrého, nechali je pokropit svěcenou vodou nebo ozdobili dům květy ze šerříku. U nás se dochoval zvyk pálení čarodějnic, kdy lidé staví vatry, do nichž postaví většinou hadrovou čarodějnic vycpanou slámou, která se po té rituálně upálí. Podle historických pramenů existovaly i hodné čarodějnice, které se věnovaly bylinkářství, magii a přírod-

ní léčbě nemocí. Takovéto hodné čarodějky se „slétly“ v krásných kostýmech v naší školce v pátek 29. dubna. Celé dopoledne se neslo v duchu kouzel, čarování a míchání různých lektvarů. Zdravý „Životabudič“ jsme uvařili z naší kouzelné zahrádky plné bylinek. Následoval lektvar „Odvahy“, kdy si každá malá čarodějka nebo čaroděj vyloučili malou hračku z blátivého lektvaru. Dalším hokusem pokusem byl lektvar „Poznání“ vyrobený z octa, jedlé sody a potravinářského barviva a nakonec jsme umíchalí „Bublifukový vzducholak“. Na zahradě probíhala také soutěž v letu na koštěti mezi překážkami nebo hod pavoukem na pavučinu. Letošní slet čarodějnic se obzvláště vyvedl, k čemuž nám přispělo i krásné slunečné počasí. Naše malé čarodějky a čarodějové si tento den velmi užili a odnesli si spoustu zážitků.

Projektový den: Malý zpracovatel odpadů

Kde končí všechn odpad? Co je to skládka a co na ni nepatří? Jak recyklujeme? To všechno mohly děti z Motýl-

kové třídy zjistit ve čtvrtek 12. května. Pod vedením odborníka Ing. Bronislava Vavruši z Malé technické univerzity, který nás již navštívil s projektem Malý stavitel mostů, se děti dozvěděly potřebné informace. Pomocí technického výkresu si postavily město, kde pracovaly ve skupinkách a mohly si vyzkoušet týmovou práci, která se jim dařila. Ze stavebnice Lego Duplo postupně vznikaly barevné kontejnery, stožáry, třídící linky a následně potom instalace dle technického výkresu do vytvořeného města. Dalším pokračováním bylo třídění odpadů formou obrázků. Projektové dopoledne pokračovalo na školní zahradě, kde si děti vyzkoušely ruční recyklaci papíru. Odměnou zábavného dopoledne byl pro děti titul: Malý zpracovatel odpadů za úspěšné absolvování předmetů: stavba skládky, technologie ukládání odpadů, stavba kontejnerů, třídění odpadů a recyklace. Pan lektor byl spokojený s aktivitou dětí a o jejich zapojování se do diskuze. Budeme se těšit na další spolupráci s MTU a na jejich projekty.

Očima dětí:

Vojtřkovi se líbila stavba červené popelnice, Vilémkovi jízda popelářským autem, které vozilo odpadky. Elišku a Šímu zaujala výroba hvězdiček z recyklovaného papíru a Jáchymek prohlásil: „Dnes je to mimořádné až jsem z toho pař“.

Na návštěvě v kuchyni

V pátek 13. května jsme s dětmi z Motýlkové třídy v rámci tématu Moje rodina navštívili místní jídelnu, kde vaří Štěpánková maminka. Nahlédnout jsme mohli do kuchyně, kde se připravují obědy pro za-

městnance Agrospolu a také pro místní obyvatele. Děti byly překvapeny velikostí nádob, ve kterých se tam vaří, a zaujaly je pomocníci usnadňující práci, zejména elektrické struhadlo. Mohli jsme vidět přípravu a pečení koláčů, jejichž vůně se linula po celé jídelně. Překvapením na závěr byla ochutnávka krásně nazdobených muffinů, na kterých si děti pochutnaly, než se vydaly na zpáteční cestu do školky. Moc děkujeme paní Stejskalové za milé setkání.

Divadlo Jójo

Princ a jeho kamarádi jdou cestou necestou, polem, loukou, pasekou vysvobodit princeznu z hradu za řekou. Jaképak s tím saky paky, pomůžu jim a vy taky? Přátelství je víc než zlato, plácnem si a jde se na to! Touto legračnickou rýmováčkou divadelnice namotivovaly děti a vtáhly je

do děje vzdělávací pohádky Dlouhý, Široký a Bystrozraký v pondělí 23. května. Pomohly děti princezi a jeho kamarádům? Podařilo se jim vysvobodit princeznu ze spárů černokněžníka? Na pomoc jsme si také pozvali kamarády z první třídy s paní učitelkou, kteří s námi zhlédli divadélko. Vytáhly se, nafoukly se, zaostřily zrak a hurááá, princezna je z hradu zachráněna. Touto vzdělávací pohádkou se hravou formou učily nápodobou, procvičily si koordinaci pohybu a koncentraci pozornosti. V příštím školním roce se budeme těšit na další příběhy, které si pro nás Divadélko Jójo nachystá.

Vycházka za jehňátky

Na jaře, kdy se rodí nová mláďátka, využíváme vycházky k návštěvám ovčína nebo kravína, aby si děti mohly prohlédnout zvířátka. Proto jsme přijali pozvání pana Pav-

la Báči, který dětem umožnil prohlídku malých jehňátek na své zahradě a povyprávěl jim, co malé ovečky potřebují k životu a jak se o ně starat. Panu Báčovi děkujeme za pozvání.

Kolektiv mateřské školy

INFO Z DĚTSKÉ AMBULANCE MUDR. JAREŠOVÉ

Od 13. 6. do 17. 6. 2022 nebudeme ordinovat

ve dnech 13. června -15. června zastupuje

MUDr. Novotná v Horní nebo Dolní Čermné - vždy je nutné se předem objednat.

ve dnech 16. června a 17. června zastupuje

MUDr. Remešová v Jablonném - vždy je nutné se předem objednat.

Letní dovolená bude v termínu

od 25. července do 5. srpna 2022

Ve dnech 25. července - 27. července zastupuje

MUDr. Remešová. Ke každému vyšetření je nutné se telefonicky objednat.

Ve dnech 28. července - 29. července zastupuje

MUDr. Novotná v Horní Čermné po předchozím objednání.

V týdnu od 1. srpna - 5. srpna nás zastoupí

MUDr. Uľmanová v Lanškouně po předchozím objednání.

Prosíme, zařídte si včas potvrzení na tábor pro děti, zastupující lékař nepotvrzuje!

Během letních prázdnin bude pondělní ordinace v Jablonném vždy pouze do 16 hodin.

ZŠ JINDŘICHA PRAVEČKA, VÝPRACHTICE

Plavecký výcvik

V období od 5. 1. 2022 do 28. 3. 2022 probíhal plavecký výcvik žáků 1. až 5. ročníku v krytém bazénu v České Třebové. Kurzu se zúčastnilo celkem 48 žáků. Ti absolvovali 10 lekcí, jejichž náplní bylo toto základní učivo: hygie-

na plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti (orientace ve vodě, plavecká poloha, dýchání, skoky a pády do vody), plavecké způsoby dle zdatnosti plavců (prsa, znak, kral) a jejich zdokonalování, prvky sebezáchrany a dopomoci unavenému plavci. Během výcviku dělaly děti v plavání opravdu velké pokroky. Návštěvy v bazénu však nebyly vždy jen o učení, žáci si také užili zábavné aktivity ve vodě, tobogán a vodní aerobik. Všichni účastníci kurzu obdrželi po poslední lekci mokré vysvědčení, jež bylo odměnou za jejich snažení a šikovnost. Dou-

fám, že se plavecký výcvik žákům líbil a zůstanou této aktivitě nakloněni i v příštím školním roce.

Mgr. Žaneta Fiebigerová

Beseda

Již tradičně pořádá naše škola besedy s významnými osobnostmi nejen našeho regionu. Další setkání se uskutečnilo 20. 4. 2022 a naším hostem byl doc. Ing. Ladislav Maixner CSc., který nejprve přítomným představil edici Vědci, vynálezci a podnikatelé v českých zemích,

kteří je spoluzakladatelem a dodnes působí jako předseda ediční rady. Poté žákům přiblížil lanškrounského rodáka a významnou osobnost 17. stol., lékaře, fyzika a matematika Jana Marka Marků. Beseda se líbila a žáci získali celou řadu informací o významné osobnosti našeho regionu.

Mgr. Jiří Formánek

Vyhlášení vítězů PO očima dětí a mládeže

Ve čtvrtek 21. 4. 2022 se v Kulturním domě v Lukově konalo slavnostní vyhlášení vítězů okresního kola soutěže Požární ochrana očima dětí a mládeže. Žákům naší školy se i letos velmi dařilo a posbírali celkem sedm ocenění. Domů si všichni odvezli krásný diplom a dárek. Všem moc gratulujeme.

Literární část

- kategorie L1

1. místo Klára Štraufová,
2. místo Nikol Dostálková (obě V. třída)

- kategorie L3

1. místo Alena Kristková,
3. místo Patrik Pfeifer (oba VIII. třída)

Výtvarná část

- kategorie ZŠ1

2. místo Eliška Fiebigerová (II. třída)

- kategorie ZŠ2

- Klára Štraufová (V. třída),
3. místo Matyas Max Vodehnal (IV. třída)

Klárce a Elišce se podařilo uspět i v krajském kole. Obě vybojovaly ve výtvarné části ve svých kategoriích 2. místo.

Ze slavnostního vyhlášení, které proběhlo v Hlinsku, si dovezly diplom a dárkové tašky.

Opět blahopřejeme k parádnímu úspěchu.

Zuzana Pfeiferová

Den ZEMĚ

Den Země si připomínáme každý rok 22. dubna v podobě oslav a různých informačních a vzdělávacích akcí zaměřených na propagaci a podporu ochrany životního prostředí.

Myšlenka slavit Den Země se zrodila v roce 1969 v hlavě mírového aktivisty Johna McConnella. Ten tuto svoji myšlenku poprvé představil na konferenci UNESCO konané v americkém San Francisku.

I my z naší školy jsme dnes myšlenku aktivisty přenesli do reality. Žáci hrabali listí, připravili antukové hřiště a posbírali odpadky v obci.

Mgr. Romana Prokopová

Čarodějnice ve školní družině

Chceš se naučit procházet zdí? Pak sežeň vejce chorotřasa, vař při úplňku o půlnoci v modrém hrnci... Nebo potřebuješ medicínu pro krásu, sílu nebo vtip? Umíš vytvořit rozzuřenou sopku, čarodějný vítr, bublinový ohňostroj? To vše si děti vyzkoušely ve středeční čarodějné škole. Na závěr vypily kouzelný lektvar a snědly žízalu 😊. Celý týden plnily různé úkoly, tvořily čarodějnice a vymýšlely zaklínadla. Seznámily se i s tradicí „pálení čarodějnic“. Myslím, že si děti tento týden pěkně užily!

Ilona Matějková DiS.

Zápis dětí do 1. ročníku

Letošní zápis do I. třídy se nesl v pirátském duchu. Celkově přišlo 15 dětí. Ty musely plnit úkoly na sedmi různých stanovištích. Na jejich cestě je provázeli piráti z řad našich devátáků. Po splnění úkolů na děti čekal poklad na pirátské lodi. Rodiče i děti se mohli během plavby občerstvit. Na nové prvňáčky se moc těšíme!

Děkuji všem kolegům, kteří se na přípravě podíleli a nesmím opomenout poděkovat devátákům nejen za doprovod budoucím prvňáčkům, ale i za obsluhu u občerstvení.

Mgr. Jana Petr

I-KAP VIII. třída

Dne 28. 4. se žáci osmého ročníku zúčastnili projektu na Gymnáziu v Lanškrouně. Studentky 3. ročníku a jejich vyučující připravili úkoly na téma kostra a pohyb. Žáci zkoumali, kreslili, poznávali kostru člověka, svaly člověka, kůži savců, chrup, páteř, ptáky, ryby, paryby a schránky ži-

vočichů. Vše zaznamenávali do pracovních listů. O přestávce jsme si prošli učebny gymnázia. Dopoledne rychle uteklo a odjížděli jsme s novými zážitky a poznatky. Budeme se těšit na další příjemnou spolupráci.

Mgr. Alena Machová

Sběr starého papíru

Vážení rodiče, spoluobčané Výprachtic a žáci. Sběr papíru je již odvezen. Přinesli jste do školy téměř 6 tun papíru. Této spolupráce si velmi vážíme a děkujeme za ni. Naše maminky ze SRPDŠ si opět protáhly svaly celého těla. Moc děkujeme.

Mgr. Romana Prokopová

První místo v okrese...

Matematický klokan je mezinárodně koordinovaná matematická soutěž původem z Austrálie, která se v současnosti organizuje cca ve 100 zemích světa. V České republice je vyhlášovatelem soutěže Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Naše žákyně Eliška Fiebigerová získala v kategorii Cvrček první místo.

Gratulujeme k úspěchu.

Mgr. Romana Prokopová

První místo...

Naše škola odebírá kreativní časopis Amos, ve kterém najdeme vždy spoustu nápadů, inspirace, rozhovorů a také celoroční soutěž. Ta pro rok 2021 se jmenovala „Bylinková“. Hned se mi vybavily naše loňské jarní činnosti. Projekt o bylinách vznikl naprosto spontánně, bez předchozích konkrétních plánů a příprav, děti samy byly tvůrci a plánovali našich činností. Nakonec jsme o všem sepsali „knihu“, kterou půjčujeme všem zájemcům a také děti si ji mohou půjčit domů ukázat rodičům. Činnosti se dařily, děti byly častokrát překvapeny, že i „obyčejný plevel“ může být léčivou bylinou. Vyrobili jsme spoustu bylinkových štáv, které děti spontánně nazvaly „proticovidovka“. Ty jsme potom pili ve školní družině. Při tom všem vzniklo samozřejmě mnoho fotografií. Rozhodla jsem se vše zpracovat a poslat do soutěže.

Výsledek? 1. místo v kategorii do 15 let! Kromě zveřejnění v časopise a získání diplomu jsme navíc obdrželi poukaz na 800 Kč k nákupu libovolných výtvarných potřeb nebo časopisů Amos a Golem. Máme velikou radost!

Ilona Matějková DiS.

Devátáci v roli učitelů

V posledních dvou týdnech si žáci 9. třídy připravili učivo o Pardubickém kraji a jeho okresech, které vnesli do dvou hodin vlastivědy páté třídy. Pardubický kraj je momentálně učivem obou tříd, a tak se pod vedením paní učitelky Evy Mrázové devátá třída rozdělila do čtyř skupin, které si mezi sebou rozdělily okresy Pardubického kraje. Tyto skupiny poté učily žáky páté třídy o našem okolí. Výklad byl doplněn prezentacemi, tajenkami či podobnými herními kvízy.

Pátá třída byla velmi aktivně zapojená a někteří žáci překvapili i skvělou pamětí, když si vzpomněli například na délku řeky Chrudimky, kterou si nepamatovali už ani samotní tvůrci prezentací.

Tento jiný typ výuky byl velmi přínosný jak pro pátáky, tak i pro devátáky.

Proto velmi děkujeme paní učitelce Mrázové za originální nápad a celkovou organizaci projektu.

Eliška Chládková, 9.ročník

Cykloturistický biologicko-ekologický výlet... aneb prověření fyzické kondice před cyklistickým kurzem

Žáci druhého stupně se v přírodopisu učí o rybách. Pokud budeme přesní, probírají lososovitě. Cíl byl tedy jasný. Rozjet se do Jablonného nad Orlicí, kde sídlí Český rybářský svaz, který vykonává rybářské právo, zajišťuje chov, ochranu a lov ryb, ochranu životního prostředí, rozvíjí a popularizuje rybářský sport. Měli jsme možnost vidět umělý odchov pstruha duhového, který je obyvatelem potoků a bystřin. Není to naše původní ryba. Je náročný na kyslík.

V umělých chovech vykazuje vynikající růstové přírůstky. K umělému chovu jsou vhodné ryby pohlavně dospělé (3-6 let). Oplozené jikry zrají v inkubačních lahvích. Poté se přemísťují na ploché inkubační přístroje, kde se nechají vykulit. Plůdek se přesazuje na žlaby, kde se rozkrmuje. Po několika měsících se vysazuje do nádrží.

Viděli jsme pstruhy jednodenní, měsíční, roční i dvouleté.

Zajímavou exkurzi jsme doplnili poznáváním okolí. Za skvělý projekt děkujeme panu učiteli P. Grossmannovi.

Mgr. Romana Prokopová

Cyklokurz – viděno očima účastníků

Cyklistický kurz

V pondělí 16. 5. 2022 se 8. a 9. třída naší ZŠ vypravila

na cyklokurz do hotelu Lorien v Nekoři.

Vyjeli jsme v 9 hodin a cestu jsme měli naplánovanou přes Bystřec a Letohrad. V hotelu, kam jsme dorazili okolo 12. hodiny, nás čekal výborný oběd. Následoval hodinový polední klid. Odpoledne jsme jeli kolem vodní nádrže Pastviny do obchodu na malou osvěžující svačinku.

V úterý nám nepřálo počasí, a proto jsme se přesunuli k teoretické části výcviku. V odpoledních hodinách nás čekala jízda zručnosti a v těch večerních noční vyjížďka.

Třetí den jsme se vydali na celodenní výlet, při kterém jsme navštívili dvě zříceniny hradů Žampach a Lanšperk. Tento den jsme ujeli necelých 50 km.

Ve čtvrtek jsme se v důsledku horkého počasí vypravili na Pastviny, kde jsme si vyzkoušeli jízdu na kajacích a poté jsme se mohli vykoupat.

Poslední den jsme vyrazili domů cestou přes Mariánskou rozhlednu. Všichni dojeli zdraví a spokojení. Dotázaným žákům se prý nejvíce líbily večerní aktivity (volejbal, fotbal ...). Rádi by jeli znovu.

Autoři: Lucie Grossmannová, Adéla Schönová,

Sára Hochová, Sabina Matějková

Cyklistický kurz 8. a 9. třídy

V pondělí ráno jsme dorazili ke škole, kde jsme naložili kufrů do auta a byli jsme panem učitelem poučeni o tom, jak se chovat při jízdě na kole. Poté jsme vyrazili na cestu do Nekoře, kam jsme vyčerpaní dorazili na ubytovnu, kde jsme měli dobrý oběd. Po obědě jsme jeli na přehradu Pastviny a vrátili se až k večeri.

V úterý se počasí moc nevydařilo, a proto jsme celé dopoledne zůstali na ubytovně. Po obědě jsme vyrazili na delší procházku okolo přehrady a jako večerní program si pro nás učitelé přichystali noční projížďku.

Ve středu jsme měli naplánovaný celodenní výlet. Navštívili jsme zříceniny hradu Žampach a Lanšperk. Večer jsme si udělali diskotéku.

Ve čtvrtek dopoledne nás pan učitel vzal k vodě na kajaky, kde jsme si to všichni užili. Odpoledne se nám nikam nechtělo, tak jsme si udělali kratší vyjížďku k přehradě, kde jsme měli možnost se vykoupat.

Páteční náročnou cestu domů jsme vzali přes Mariánskou rozhlednu.

Cyklistický kurz jsme si náramně užili, za což patří velké díky paní učitelce Machové, panu učiteli Grossmannovi,

který to celé perfektně zorganizoval, a panu učiteli Moravcovi.

*Autoři: Gabriela Skalická, Viktorie Skalická,
Lucie Smejkalová, Štěpán Helbich*

Soutěž Microtela

V pátek 20. 5. 2022 se naši malí školáci zúčastnili vědeckotechnické soutěže Microtela, která probíhala v L'artu v Lanškrouně.

Bojovali jsme v kategorii:

micropočítač I

- Denis Beran a Jiří Moravec – Dopravní letadlo
- Filip Krátký a Antonín Mareš – D.J. Pultrík
- Tina Beranová a Natálie Jandajsková – Robůtek Recykláček
- Zuzana Jandajsková a Eliška Fiebigarová – Pavouk křížák

stavebnice Fischertechnik

- Adam Krystejn a David Krystejn
- Martina Chládková a Tina Barnetová
- Tereza Hegerová a Lucie Skalická

ozoboty

- Vojtěch Krátký a Robin Grosskopf
- Dominik Vávra a Filip Marek

projekty

- Lukáš Dresler a Radim Chládek – Štípaná hračka
- Karolína Marešová a Nikola Hauková – A.S. Button s.r.o.
- Klára Štraufová a Kristýna Pelclová – Od ovcí ke kravám

První místo ve stavebnici Fischertechnik brali sourozenci Adam a David Krystejnovi. Zlatou „placku“ si odvezli Robin Grosskopf a Vojtěch Krátký za ozoboty (jde o malé

robůtky, kterým programovali cestu). Třetí místo vybojovala děvčata Tina Beranová a Natálie Jandajsková za micropočítač I (Robůtek Recykláček).

Za odměnu je čeká krásný výlet do IQ Landie v Liberci.

Všem našim žákům děkujeme za vzornou reprezentaci školy a vítězům gratulujeme.

Velké poděkování patří paní učitelce Mgr. Žanetě Fiebigarové, která se věnovala našim žákům. Odborná porota ji ocenila

za mimořádné pedagogické vedení žáků. Ráda bych touto cestou poděkovala i ostatním zapojeným pedagogům Mgr. Blance Štraufové DiS., Mgr. Jiřímu Formánkovi a paní asistentce Zuzaně Pfeiferové.

Mgr. Romana Prokopová, Zuzana Pfeiferová

Spaní ve škole

Žáci 4. třídy prohlubovali svou odvahu a samostatnost během přespání ve škole z 24. na 25. května. Jejich revírem byla třída, jejich tempo bylo neskutečné, jejich protivníkem byl spánek. Všichni si to moc užili - hrály se hry, jedlo se, promítal se film, došlo i na lekce tance. Druhý den ráno se po vydatné snídani děti pustily do projektu Třídíme odpad,

kde si ucelovaly své znalosti. Vše bylo zakončeno skvělou pizzou. Paní učitelka byla velice spokojena, jak se žáci hezky chovali a zase se o něco více semkli dohromady.

Bc. Jana Dolečková

Návštěva na poště

V rámci výuky českého jazyka navštívily 27. května děti z 5. ročníku místní poštu.

Předem si ve škole připravily malé balíčky, které se pokusily úhledně zabalit. Některým se to povedlo moc hezky, jiné si s tím moc práce nedaly. Poté na ně napsaly všechny náležitosti, které by měl balíček obsahovat, a vyplnily k němu podací lístek.

Přivítala nás paní Langerová. Dětem vysvětlila, co práce na poště obnáší, jak jsou dopisy, peníze i balíky zabezpečené, jaký doklad musí vyplnit, které věci se mohou a nemohou posílat. Zjistily například, že včelí královnu nebo

cvrčky poslat mohou, ale psa nebo kočku už ne. Křehké a rozbitné věci je potřeba pořádně zabalit a označit nálepkou KŘEHKÉ. Také dětem ukázala několik poštovních poukázek na odesílání i výběr peněz.

Nakonec se žáci pochlubili paní Langerové se svými balíčky a dozvěděli se, jestli by je pošta přijala k odeslání.

Strávili jsme jednu neobvyklou hodinu češtiny, ze které jsme si odnesli spoustu nových informací. Touto cestou bychom chtěli paní Langerové moc poděkovat.

Zuzana Pfeiferová

TJ Sokol **VÝPRACHTICE** pořádá

KARNEVAL

areál TJ

hraje: **PLAZMA rock**

2.7.

Srdečně Vás zveme na

Oslavu výročí 130 let od založení hasičského sboru **KOBURK**

v sobotu 11. června 2022

Program:

- 14:00** sraz u hasičárny
- 14:30** slavnostní pochod z rynku
- 15:30** slavnostní přivítání sborů
a ukázka nového DA
- 18:00** ukázka vyproštění z vozidla
- 20:00** Afterparty - hudba pro všechny
generace

K vidění bude hasičská technika, pro děti bude připraven
skákáací hrad, hudební doprovod zajistí DJ Dan

Občerstvení zajištěno

Výprachtické noviny

Ročník: 26 Číslo: 3

Počet stran: 12

Počet výtisků: 450 ks

Vyšlo: červen 2022

Vydavatel: Obec Výprachtice

Uzávěrka pro příští číslo je 25. červenec 2022.

Redakce neodpovídá za názory, mluvnické a stylistické chyby příspěvovatelů.

Redakce: Věra Jandajsková, Jitka Jirásková.

